

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus juhtumi 2060/2008/VIK kohta - Väidetav suutmatus austada erinevate tähestike võrdsust ELis

Otsus

Juhtum 2060/2008/VIK - **Alguskuupäev:** {0} 25/07/2008 - **Otsuse kuupäev:** {0} 11/11/2009

Bulgaaria kodanikust kaebuse esitaja esitas petitsiooni Euroopa Parlamendi Petitsioonikomiteele. Tema petitsioon käsitles veebisaiti EU Bookshop, mida haldab väljaannete talitus. Kaebuse esitaja kritiseeris asjaolu, et EU Bookshop'i veebisaidil kättesaadavat elektroonilist registreerimisvormi sai täita ainult ladina tähestiku kirjamärke kasutades. Ta nõudis ka kirillitsa ja kreeka tähestiku kirjamärkide kasutamise võimalust.

Arvestades, et eespool nimetatud petitsioon sisaldas väiteid haldusomavoli kohta, edastas petitsioonikomitee esimees juhtumi ombudsmanile, kes algatas selle kohta uurimise.

Uurimise käigus esitas väljaannete talitus oma seisukoha õigustamiseks kaks põhjendust: (i) vajadus järgida Ülemaailmse Postiliidu soovitusi ja (ii) tehnilised põhjused. Ombudsman leidis, et need põhjendused ei olnud veenvad ega käsitlenud otseselt seda, kuidas peaks väljaannete talitus korraldama oma kasutajate elektroonilist registreerimist. Seetõttu esitas ta vastavalt ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikele 5 väljaannete talitusele sõbraliku lahendi ettepaneku.

Väljaannete talitus nõustus sõbraliku lahendi ettepanekuga ja kohustus tagama, et 2010. aasta esimese kvartali lõpuks oleks võimalik EU Bookshop'i veebisaidil elektrooniliseks registreerimiseks kasutada nii kirillitsa kui ka kreeka tähestiku kirjamärke. Kaebuse esitaja osutas oma tähelepanekus, et ta on rahul oma kaebuse tulemusega. Ombudsman lõpetas juhtumi kui institutsiooni poolt lahendatu.

KAEBUSE TAUST

1. Veebruaril 2008 esitas Bulgaaria kodanik kaebuse Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjonile. Petitsioon puudutas veebisaiti EU Bookshop, mida haldab Euroopa

Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus (edaspidi „väljaannete talitus“). Kaebuse esitaja kritiseeris asjaolu, et veebipõhist registreerimisvormi, mis on kättesaadav EU Bookshopi veebisaidil, saab täita ainult siis, kui kasutatakse ladina tähestikku.

2. Petitsioonikomisjoni esimees teavitas 22. juulil 2008 ombudsmani komisjoni järeldusest selles küsimuses. Ta leidis, et petitsioon sisaldab väiteid haldusomavoli kohta ja kuulub seetõttu ombudsmani pädevusse. Selle tulemusena otsustas kohus asja talle üle anda.

UURIMISE ESE

3. Juulil 2008 algatas ombudsman uurimise seoses järgmiste väidete ja väidetega:

Väide :

Väljaannete talitus ei ole nõuetekohaselt järginud erinevate tähestike võrdsust. Sellega seoses märkis kaebuse esitaja, et isikuprofiili loomine veebipõhise registreerimisvormiga, mis on kättesaadav EU Bookshopi veebisaidil, on võimalik ainult juhul, kui kasutatakse ladina tähestikku.

Nõue :

Veebipõhise registreerimisvormi täitmine peaks olema võimalik ka kirillitsa ja kreeka tähtedega.

UURIMINE

4. Ombudsman palus väljaannete talitusel esitada arvamus eespool nimetatud väite ja nõude kohta. Euroopa Liidu Väljaannete Talitus esitas oma arvamuse 30. oktoobril 2008. Kaebuse esitajale anti võimalus esitada oma märkused 31. detsembriks 2008. Temalt ei saadud ühtegi tähelepanekut. Kuid 9. juulil 2009 toimunud telefonivestluses ombudsmani talitustega ja samal päeval ombudsmanile saadetud e-kirjas kinnitas kaebuse esitaja, et ta jääb oma kaebuse juurde.

5. Ombudsman esitas 23. juulil 2009 pärast arvamuse ja kaebuse esitaja märkuste hoolikat kaalumist väljaannete talitusele ettepaneku sõbraliku lahenduse leidmiseks vastavalt oma põhikirja artikli 3 lõikele 5.

6. Euroopa Liidu Väljaannete Talitus teatas 30. septembri 2009. aasta kirjas ombudsmanile, et ta nõustub tema sõbraliku lahenduse ettepanekuga. Ombudsmani talitustega 7. oktoobril 2009 peetud telefonivestluses selgitas kaebuse esitaja, et ta on uurimise tulemustega rahul.

OMBUDSMANI ANALÜÜS JA JÄRELDUSED

A. Seoses vastavate tähestike väidetava ebavõrdsusega EU Bookshopi veebisaidil ja sellega seotud nõudega

Ombudsmanile esitatud argumendid

7. Kaebuse esitaja märkis, et kirillitsast on saanud ELi kolmas ametlik tähestik (ladina ja kreeka keeles). Alates 1. jaanuarist 2007 on kirillitsal sama staatus kui ülejäänud kahel tähestikul ning seetõttu võivad kodanikud seda kasutada kirjavahetuses ühenduse institutsioonide ja asutustega. Kaebuse esitaja sõnul ei järgitud seda aluspõhimõtet väljaannete talituse hallataval EU Bookshopi veebisaidil [1]. Kaebuse esitaja selgitas, et internetis väljaannete tellimisel pidid kodanikud looma isikliku profiili. See oli võimalik ainult ladina tähestiku tähemärkide abil. Tema sõnul diskrimineeriti *neid* Euroopa kodanikke, kes kasutavad kirillitsa ja kreeka tähestikku, ning rikuti kõigi ELi ametlike keelte ja kirjajade võrdsuse põhimõtet.

8. Kaebuse esitaja märkis sellega seoses, et väljaandeid on võimalik tellida ka Euroopa Liidu Nõukogu veebisaidilt, kuid sealse asjakohase vormi saab hõlpsasti täita, kasutades kas ladina, kirillitsa või kreeka tähemärki.

9. Oma arvamuses märkis väljaannete talitus, et EU Bookshopi veebisait on praegu kättesaadav 23 keeles, sealhulgas kaebuse esitaja keeles, bulgaaria keeles. Personaalsetele funktsioonidele juurdepääsuks peavad kasutajad registreeruma veebis. Tehnilistel põhjustel saab registreerimisvormi täita ainult ladina tähtedega. Erimärgid ja diakriitilised märgid, nagu Skandinaavia tähemärgid, umlautid või aktsendid, ei ole kättesaadavad. Samasugune piirang kehtis ka tellimislehele.

10. Väljaannete talitus selgitas, et piirang tulenes Ülemaailmse Postiliidu soovitustest, mis on esitatud kirjavahetuse käsiraamatus [2], milles on sätestatud, et rahvusvahelise posti teel saadetud kirjade või pakide aadressid tuleks kirjutada „*Rooma tähtede ja araabia numbritega*“. Muid tähestikke kasutavate riikide puhul soovitas ta lisada teise tähestiku aadressi.

11. Lisaks juhtis institutsioon tähelepanu sellele, et EU Bookshopi tugibüroos praegu kasutatavad masinad ja tehnoloogia *ei suuda* käsitleda topeltadresseerimist. Seetõttu kasutati ainult ladina tähtedega aadresse. Sõltumata keelest ei suutnud süsteem ära tunda ka aktsente ja erimärke. Väljaannete talitus teatas siiski, et taotleb EU Bookshopi tarkvara asendamist ja püüab tagada, et uus tarkvara vastaks kaebuse esitaja muredele. See sõltuks siiski sobivate masinate ja programmide kättesaadavusest, mis suudavad toime tulla nii väljaannete talituse saadetud materjalide suure hulga kui ka topeltaadresside käsitlemisega mitmes keeles ja tähestikes.

12. Väljaannete talitus märkis lõpuks, et pärast Bulgaaria ühinemist ELiga 2007. aastal on ta kiiresti taganud, et tema peamistel avalikel veebisaitidel kuvatakse Bulgaarias navigeerimislehed. Institutsioon leidis, et see näitab oma jätkuvat pühendumist mitmekeelsusele, kuid tunnistas, et veel on vaja tööd teha. Väljaannete talitus vabandas ka kaebuse esitaja ees, kui ta oli jätnud mulje, et ta ei ole keeleküsimuste suhtes tundlik, ning

kinnitas talle, et mitmekeelsus on tema igapäevaste murede keskmes.

13. Ombudsmani talitustega 9. juulil 2009 peetud telefonivestluses ja samal päeval ombudsmanile saadetud e-kirjas kordas kaebuse esitaja, et bulgaaria ja kreeka keel (kirjastatud kirillitsa ja kreeka tähestikuga) on Euroopa Liidu ametlikud keeled. Bulgaaria ja Kreeka kodanikel on seega õigus suhelda ELi institutsioonidega nendes keeltes. Selline õigus hõlmab elektroonilise side kasutamist. Kaebuse esitaja märkis, et seda ei tohiks tehnilistel põhjustel takistada. Praegune tehnoloogiline tarkvara ja riistvara võimaldavad kasutada kõiki võimalikke tähestikke. Ta juhtis tähelepanu ka sellele, et Ülemaailmne Postiliit soovib kahekordset pöördumist, kui sihtriiki ei kasuta ladina tähestikku. Lõpetuseks märkis ta, et tema kaebuses tõstatati põhimõtteline küsimus, mida ta lootis Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele.

Ombudsmani esialgne hinnang, mis viis sõbraliku lahenduseni

14. Ombudsman märkis, et väljaannete talitus põhjendas oma seisukohta kahel põhjusel: i) vajadus järgida Ülemaailmse Postiliidu soovitusi; ja ii) tehnilised põhjused.

15. Esimese väite osas viitas väljaannete talitus Ülemaailmse Postiliidu soovitustele, mis on esitatud kirjasaadetiste käsiraamatus. Käsiraamatu asjakohane eeskiri, mis käsitleb käsitlemist, on järgmine:

„Adressaadi aadress sõnastatakse täpselt ja täielikult. See peab olema kirjutatud väga loetavalt rooma tähtedega ja araabia numbritega. Kui sihtriigis kasutatakse muid tähti ja numbreid, soovitatakse aadress märkida ka nendes tähtedes ja numbrites... “ [3]

16. Seega näib, et Ülemaailmne Postiliit soovib, et posti saatmisel riikidesse, kus ladina tähestikku ei kasutata, tuleks aadress esitada ka selles riigis kasutatavates tähtedes ja numbrites. Seega on selge, et väljaannete talitus ei järginud Ülemaailmse Postiliidu soovitusi. Nimetatud soovitus on siiski seotud üksnes posti teel kättetoimetamiseks mõeldud kaubasaadetiste käsitlemisega. Need ei mõjuta otseselt seda, kuidas väljaannete talitus peaks korraldama oma kasutajate veebipõhist registreerimist.

17. Seoses teise argumendiga väitis väljaannete talitus, et teatavate tarkvarapiirangute tõttu võib ta praegu saata ainult ladina tähtedega tähti. Jällegi puudutas see väide saadetiste saatmist posti teel, mitte küsimust, kuidas korraldada kasutajate veebipõhist registreerimist. Ombudsman eeldas siiski, et väljaannete talitus soovis väita, et tehnilised põhjused takistavad tal ka Kreeka või kirillitsa tähemärkide kasutamist veebipõhise registreerimise eesmärgil.

18. Kaebuse esitaja juhtis tähelepanu sellele, et teised ELi institutsioonid, eelkõige Euroopa Liidu Nõukogu, on juba leidnud piisavad viisid selle probleemi lahendamiseks, arvestades, et nõukogu tasuta väljaannete tellimisvormi saab täita ladina, kirillitsa või kreeka tähtedega. Ombudsman külastas nõukogu veebisaiti, et kontrollida kaebuse esitaja avaldust. Ta tegi kindlaks, et nõukogu tasuta väljaannete tellimislehe saab täita ladina, kirillitsa või kreeka tähemärkidega. Seega näib, et rohkem kui ühe tähestiku kasutamine veebipõhiseks registreerimiseks ei tekita ületamatuid tehnilisi probleeme.

19. Väljaannete talitus juhtis tähelepanu sellele, et ta otsib EU Bookshopi tarkvara asendamist ja püüab tagada, et kaebuse esitaja mured lahendatakse uue tarkvara abil. Ombudsman märkis siiski, et väljaannete talitus ei võtnud selles suhtes kindlat ja konkreetset kohustust. Samuti väärrib märkimist, et kui kirillitsa tähestik muutus ELi jaoks asjakohaseks alles pärast Bulgaaria ühinemist 2007. aastal, siis Kreeka ühinemine ELiga pärineb 1981. aastast.

20. Eespool toodut arvesse võttes tegi ombudsman esialgse järelduse, et väljaannete talitus ei võimaldanud kodanikel EU Bookshopi veebisaidil registreerumisel kasutada kreeka ja kirillitsa tähti ega esitada veenvaid põhjusi, miks sellist võimalust ei saanud või tuleks teha kättesaadavaks. Tema esialgses seisukohas kujutas see endast haldusomavoli juhtumit.

21. Seetõttu tegi ombudsman vastavalt Euroopa Ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikele 5 järgmise ettepaneku sõbraliku lahenduse leidmiseks:

Väljaannete talitus võiks oma seisukoha uuesti läbi vaadata ja võimaldada kasutada EU Bookshopi veebisaidile registreerumisel Kreeka ja kirillitsa tähestikke või esitada veenvad põhjused, miks sellist võimalust ei saa või tuleks teha kättesaadavaks.

Ombudsmanile esitatud argumendid pärast tema sõbraliku lahenduse ettepanekut

22. Väljaannete talitus võttis oma vastuses kohustuse tagada, et 2010. aasta esimese kvartali lõpuks oleks võimalik kasutada nii Kreeka kui ka kirillitsa tähti veebipõhiseks registreerimiseks EU Bookshopi veebisaidil.

23. Kaebuse esitaja teatas ombudsmanile, et ta on täielikult rahul juhtumi tulemusega ja asjaoluga, et väljaannete talitus võtab vajalikud meetmed tema nõude õigeaegseks rahuldamiseks.

B. Järeldused

Selle kaebuse uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle järgmise järeldusega:

Ombudsman järeldab, et sõbraliku lahenduseni on jõutud ja et seetõttu lahendas juhtumi Euroopa Liidu Väljaannete Talitus.

Eespool toodut arvesse võttes lõpetab ombudsman juhtumi.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja väljaannete talituse peadirektorit.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Strasbourg, 11. november 2009

[1] Veebisaidi aadress on: <http://bookshop.europa.eu/> [Linki]

[2] Vastu võetud 2005. aastal Ülemaailmse Postiliidu Rahvusvahelise Büroo poolt.

[3] Universaalne Postiliit, kirja postikäsiraamat, artikkel RL 123 (saadetiste vastuvõtmise tingimused. Meik. Pakkimine).